

**ATASKAITA APIE VILNIAUS MIESTO SAVIVALDYBĖS TARYBOS 2020 M. VASARIO
MĖN. SPRENDIMU NR. 1-417 PATVIRTINTĄ LĖŠŲ SKYRIMĄ PAKAITINIO GYDYMO
METADONU PROGRAMOS ĮGYVENDINIMĄ BĮ RESPUBLIKINIO PRIKLAUSOMYBĖS
LIGŲ CENTRO VILNIAUS FILIALE**

2020 m.

Respublikinis priklausomybės ligų centras,

2021

Turinys

1. TRUMPAS PROGRAMOS APRAŠYMAS.....	3
1.1. Programos tikslai.....	4
1.2. Programos įgyvendinimas	4
2. KONKRETŪS PROGRAMAI ĮGYVENDINTI ATLIKTI DARBAI.....	4
3. REKOMENDACIJOS PROGRAMOS TOBULINIMUI	6
4. VEIKLOS ĮVERTINIMO KRITERIJŲ ĮVYKDYMO ATASKAITA.....	8

1. TRUMPAS PROGRAMOS APRAŠYMAS

Vilniaus miesto savivaldybės administracijos Sveikatos apsaugos skyrius pasirašė 2020-06-09 sutartį Nr. A291-945/20 su Respublikinio priklausomybės ligų centro Vilniaus filialu dėl pakaitinio gydymo metadonu įgyvendinimo programos Vilniaus mieste. Šia sutartimi Sveikatos apsaugos skyrius įsipareigojo finansuoti pakaitinio gydymo metadonu programą, o kiti vykdytojai įsipareigojo:

- Padidinti farmakoterapijos opioidiniais vaistinėmis preparatais (metadonu) paslaugų prieinamumą biudžetinėje įstaigoje Respublikinio priklausomybės ligų centro Vilniaus filiale asmenims, priklausomiems nuo psichotropinių medžiagų, siųstiems policijos pareigūnų, nedraustiems Privalomuoju sveikatos draudimu ar neturintiems gydytojo psichiatro siuntimo.

- Užtikrinti farmakoterapijos opioidiniais vaistinėmis preparatais (metadonu) paslaugų prieinamumą viešosiose įstaigose Naujininkų poliklinikoje, Antakalnio poliklinikoje, Karoliniškių poliklinikoje, Lazdynų poliklinikoje, Naujosios Vilnios poliklinikoje, Šeškinės poliklinikoje biudžetinės įstaigos Respublikinio priklausomybės ligų centro Vilniaus filialo siųstiems pacientams.

Taip pat BĮ Respublikinis priklausomybių ligų centras pasirašė bendradarbiavimo sutartį su Vilniaus apskrities vyriausiojo policijos komisariato Vilniaus miesto antruoju policijos komisariatu. **Sutarties tikslas** – specializuotų asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikimas asmenims, turintiems narkotinių medžiagų vartojimo problemų, nedraustiems privalomuoju sveikatos draudimu, norintiems gauti specialistų konsultacijas, reikiamą medicininę ir/ar psichosocialinę pagalbą, būtiną palankių sąlygų užtikrinimui savanoriškai integruojantis į visuomenę .

1.1. Programos tikslai

Programos tikslas – sudaryti sąlygas psichoaktyvias medžiagas (opiatų) vartojantiems asmenims ir neturintiems privalomojo sveikatos draudimo ar siuntimo iš pirminio sveikatos priežiūros lygio, gauti farmakoterapijos metadonu gydymo paslaugas Respublikinio priklausomybės ligų centro Vilniaus filiale (toliau – RPLC Vilniaus filialas).

1.2. Programos įgyvendinimas

Vilniaus m. antrojo policijos komisariato pareigūnai nukreipdavo Vilniaus (Kirtimų) romų tabore sulaikytus psichoaktyvių medžiagų vartotojus, kurie išsakydavo pageidavimą gauti paslaugas RPLC Vilniaus filiale.

RPLC Vilniaus filialas įsipareigojo priimti atvykusius pacientus su siuntimais be eilės. RPLC Vilniaus filialo centro (socialiniai darbuotojai) atvykusį asmenį palydėdavo gydytojo psichiatro konsultacijai, kuris, aptaręs su asmeniu jo situaciją, įvertindavo pagalbos reikalingumą ir metodą.

2. KONKRETŪS PROGRAMAI ĮGYVENDINTI ATLIKTI DARBAI

Per 2020 m. iš viso buvo nukreipta 15 asmenų. Visi 15 asmenų buvo priimti į farmakoterapiją opioidiniais vaistinėmis preparatais (metadonu) programą, apmokamą pagal bendradarbiavimo sutartyje skirtas lėšas. Iš viso farmakoterapijoje opioidiniais vaistais, apmokamam iš bendradarbiavimo sutartyje skirtų lėšų, pastoviai dalyvavo per metus 15 asmenų.

2020 m. gydymą baigė 5 asmenų: 3 asmenys išbraukti, nes nesilankė dėl nežinomų priežasčių, 1 pervestas tęsti gydymą opioidiniu vaistu (metadonu) į psichikos sveikatos centrą, 1 sėkmingai baigė gydymą.

Informuojame, kad įgyvendinant Vilniaus romų taboro (kirtimų) bendruomenės integracijos į visuomenę programą, 2020 m. buvo pasiekti šie rezultatai:

1. Per 2020 m. metus į RPLC Vilniaus filialą papildomai buvo priimta 15 pacientų, kurie atvyko su policijos komisariato siuntimu. Atvykusiems pacientams, gydytoji psichiatrai įvertinus situaciją, buvo paskirtas farmakoterapijos opioidiniais vaistais (metadonu) gydymas.

2. Su visais 2020 m. dalyvavusiais farmakoterapijoje metadonu, pacientais dirbo atvejo vadybininkai (socialiniai darbuotojai), gydytojai psichiatrai, slaugytojai ir psichologai. Kiekvienam pacientui, atsižvelgiant į jo poreikius ir lūkesčius, sudaromas ketvirčio gydymo / pagalbos planas, kurį kartu su kuruojančių specialistų pagalba, pacientas įgyvendina 3 mėnesių laikotarpyje.

3. Visi pacientai, kartą per mėnesį privalomai lankosi gydytojo psichiatro ir socialinio darbuotojo konsultacijose. Esant poreikiui, konsultuojami dažniau. Taip pat kartą per tris mėnesius privalomai lankosi psichologo konsultacijose, o esant poreikiui ir galimybei lankosi pagal poreikį ir dažniau.

4. Per 2020 m. dėl įvairių priežasčių (pvz. pateko į laisvės atėmimo vietą; pervesti į psichikos sveikatos centrus; nesilankė dėl nežinomų priežasčių ir kt.) baigė gydymą 5 pacientai (skaičiuojami ir tie pacientai, kurie gydymą pradėjo 2016 - 2019 m.). Kiek iš jų šiuo metu nevartoja psichoaktyvių medžiagų duomenų neturime, nes pacientai, baigę gydymą ir vėl pradėję vartoti psichoaktyvias medžiagas, nebūtinai gali kreiptis pagalbos pakartotinai.

5. Visiems pacientams (100 proc.) buvo atlikti kraujo tyrimai dėl ŽIV, Hepatito C ir sifilio. Taip pat visi pacientai gydymo eigoje buvo patikrinti dėl tuberkuliozės. 12 pacientų pradėjo Hepatito C gydymą.

6. Per 2020 metus atvejo vadybininkai tarpininkavo pacientams registruojantis darbo biržoje. Prieš pradėdant gydymą nebuvo registruoti darbo biržoje (iš 15) 9 pacientai. Kiti pacientai turėjo privalomąjį sveikatos draudimą. Iš 15 pacientų (dalyvavusių gydyme 2020 metais) per 2020 m. įsidarbino oficialiai 4 pacientai, dar 4 pacientai įsidarbino neoficialiai.

7. Pacientams padedamos spręsti įvairios problemos: pacientai nukreipiami dėl sveikatos problemų į kitas gydymo įstaigas, t. y. Santaros klinikų dermatovenerologijos centrą, Infekcinių ligų ir tuberkuliozės ligoninę ir kt. Tarpininkauta ieškant gyvenamos vietos (Nakvynės namai, Vilkpėdės g. 12). 95 proc. iš visų pacientų turi problemų su

antstoliais. Todėl gydymo metu taip pat buvo sprendžiamos ir problemos su skolomis t. y. konsultuojamasi su antstoliais dėl palankesnio skolos mokėjimo plano, senaties termino pritaikymo turimoms administracinėms nuobaudoms ir t.t.

8. Iš viso į Vilniaus m. psichikos sveikatos centrus 2020 m. buvo pervesti 7 asmenys.

3. REKOMENDACIJOS PROGRAMOS TOBULINIMUI

Atsižvelgiant į programos vykdymo metu pasiektus rezultatus ir jos įgyvendinimo metu pastebėtas problemas, siūlome šias rekomendacijas programos tobulinimui:

- Siekiant užtikrinti priklausomybės ligų gydymo paslaugų (farmakoterapijos opioidiniais vaistinėmis preparatais) prieinamumą ir plėtrą, rekomenduojame atlikti Vilniaus m. psichikos sveikatos centrų (PSC) farmakoterapijos metadonu organizavimo įvertinimą (auditą). Įvertinimo tikslas - surinkti informacija apie PSC darbo valandas, skirtas farmakoterapijai metadonu, pacientų priėmimo sąlygas, farmakoterapijos metadonu organizavimo tvarką ir pan.). Šiuo metu į PSC iš RPLC Vilniaus filialo pervedama mažai pacientų dėl šių priežasčių: a) nelanksčiai organizuojamas farmakoterapijos metadonu darbo laikas (kai kuriuose PSC jis labai trumpas ir dirbantys pacientai neturi galimybių atvykti medikamento numatytu laiku); b) nelanksčios medikamento išdavimo taisyklės (net ir stabilūs pacientai pervesti iš RPLC Vilniaus filialo į PSC, kai kuriuose PSC kurį laiką turi lankytis kiekvieną dieną, kad gauti medikamentą (dirbantiems pacientams tai sudaro sunkumų); c) neigiamas specialistų požiūris į priklausomybės ligas sergančius asmenis ir kt.

4. VEIKLOS ĮVERTINIMO KRITERIJŲ ĮVYKDYMO ATASKAITA

Pasiektų rezultatų vertinimas

Eil. nr.	Konkretūs programos darbai	Atlikimo vieta	Buvo planuotas dalyvių (gavėjų) skaičius	Įvykdyta	Rezultatai (pagal vertinimo kriterijus)
1	RPLC Vilniaus filiale į farmakoterapiją opioidiniu vaistiniu preparatu (metadonu) iš skirtų programos lėšų įtraukti asmenys	RPLC Vilniaus filialas	12	15	Per visus 2020 metus farmakoterapijoje metadonu iš skirtų programos lėšų dalyvavo 15 asmenų.
2	Pervesti į Vilniaus miesto Psichikos sveikatos centrus (PSC), pagal pacientų prisirašymą prie jų, tęstiniam gydymui metadonu pacientus	RPLC Vilniaus filialas ir Vilniaus m. PSC	10	7	Į Vilniaus m. PSC buvo pervesti 7 asmenys. Nepavyko pasiekti numatyto skaičiaus dėl paciento nenoro pereiti gydymuisi į PSC. Pagrindinės priežastys nenori pereiti į PSC buvo šios: 1. Nelanksčiai organizuojamas PSC metadono kabineto darbo laikas.

					<p>Dirbantys pacientai negali atvykti kai kurių PSC metadono kabinetų darbo laiku, nes tuo metu dirba.</p> <p>2. Nelanksčios PSC medikamento išdavimo taisyklės (kai kuriuose PSC reikalaujama kurį laiką pervestiems iš RPLC Vilniaus filialo pacientams lankytis kiekvieną dieną. Turintiems darbą pacientams tai sudėtinga padaryti);</p> <p>3. Neigiamas specialistų požiūris į priklausomybės ligomis sergančius asmenimis.</p>
3	Socialinio darbuotojo teiktos konsultacijos	RPLC Vilniaus filialas	12 asmenų	15 asmenų	Iš viso per metus buvo suteiktos 274 konsultacijos. Konsultacijų metu socialiniai darbuotojai naudojo motyvacinio interviu metodą, teikė konsultacijas tokiais socialiniais klausimais, kaip: įsidarbinimo galybės,

					socialinės paramos gavimo klausimai, motyvacijos keisti rizikingą elgesį ir kt.
4	Gydytojo psichiatro konsultacijos teiktos konsultacijos	RPLC Vilniaus filialas	12 asmenų	15 asmenų	Iš viso per metus buvo suteiktos 183 konsultacijos. Gydytojai psichiatrai atlikdavo pirminį ir tarpinius vertinimus, diagnozuodavo pacientui ligą ir sudarydavo gydymosi planą. Gydymo eigoje konsultuodavo sveikatos stiprinimo ir infekcinių ligų profilaktikos ir/ar gydymo klausimais ir pan.